

การกำหนดโทษในคดีอาชญากรรม : ศึกษาความผิดฐานผลิต

สรวัดน์ ธนาจุพวงษ์ *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณ *

บทคัดย่อ

คดีอาชญากรรมถือเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่กำลังมีความรุนแรงอย่างมากในสังคมไทยเพราะทุกสังคมและชุมชนต่างได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ถึงแม้จะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดโทษในการกระทำความผิดที่มีความรุนแรงแต่สถานการณ์ในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดปัญหาคดีอาชญากรรมให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยได้อย่างแท้จริง แม้ว่าการกำหนดโทษที่รุนแรงแล้วก็ตามส่วนการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกานั้นมีการพิจารณาผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมแบบ “เหมารวมทั้งหมด” ว่าผู้กระทำความผิดฐานเดียวกันจะต้องมีเจตนาในการกระทำความผิดแบบเดียวกันและกำหนดโทษผู้กระทำความผิดเท่ากัน แม้ข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดแต่ละคดีจะมีความแตกต่างกันก็ตาม ทำให้คำพิพากษาของศาลดังกล่าวนอกจากจะไม่สามารถแก้ปัญหาคดีอาชญากรรมได้แล้ว และยังขัดแย้งกับหลักความได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ดังนั้น การกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดควรมีความแตกต่างกันตามลักษณะของการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน การกำหนดโทษที่รุนแรงเท่ากันนั้นถือได้ว่าเป็นการกำหนดโทษต่อผู้กระทำความผิดที่ขัดแย้งกับหลักความได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล

จากการศึกษาพบว่า ประเทศในกลุ่มซีวิลลอว์ เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศสมีการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรม โดยใช้หลักการได้สัดส่วนให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล โดยการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น จะคำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด ประกอบการกำหนดโทษต่อผู้กระทำความผิดด้วย และการกำหนดโทษนั้น ไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำความผิดก่อขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว แต่หากยังคำนึงถึงปัจจัยอีกหลายประการที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิด ซึ่งการค้นหาความข้อเท็จจริงนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิด ทนายความ ตำรวจ อัยการ ต่างก็มีบทบาทในการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิด อีกทั้งศาลยังมีบทบาทในการรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับจำเลย จึงทำให้ข้อเท็จจริงต่างๆของผู้กระทำความผิดมีความถูกต้องและสมบูรณ์ ส่งผลทำให้การใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ รวมถึงการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษของศาลมีความเป็นธรรมจึงทำให้การกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

สำหรับประเทศไทย แม้จะมีการกำหนดการค้นหาคือเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิดโดยมีการกำหนดบทบาหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาไว้ แต่ในทางปฏิบัติการค้นหาคือเท็จจริงนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญามี การรวบรวมข้อเท็จจริงข้อข้างน้อย เนื่องจากไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะเห็นว่าไม่ใช่ ประเด็นแห่งคดี การขาดข้อเท็จจริงดังกล่าวมีผลกระทบต่อคำสั่งคดีของพนักงานอัยการรวมไปถึงการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาล เพื่อกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล จึงเป็น สาเหตุให้ไม่อาจแก้ไขปัญหาเรื่องผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้เขียนจึงจะนำเสนอแนวทางแก้ไขการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดโทษใน คดียาเสพติดกรณีศึกษาความผิดฐานผลิต

ABSTRACT

Drug abuse is a social problem that is very violent in Thai society because all societies and communities are affected and suffering from this problem. Although there are continuous measures to prevent and suppress the offender in drug cases by imposing a penalty for violent offenses, the current situation has not eliminated the problem of drug abuse from the Thai society because of the severe punishment. The sentence of the offender in the narcotics case of the Supreme Court has considered the offender in the "totaloffenders" that is the same offender must have the same intent of committing the same offense and the same offender is punishable even if the facts of the offense are different. In addition, the judgement cannot solve the problem of narcotics in a real way, and also conflicts with the proportions of the offender. Therefore, the punishment of offenders with different grounds for committing the offense by imposing equal penalties is considered to impose a penalty on the offender against the principle of proportionate to the individual offender.

According to studies, it has been found that Countries in the Civil Law such as Germany and France, the offender is charged with narcotics in proportion to the individual offender. The offender must consider the seriousness of the offense committed against the offender. The penalty was not considered by the offender. It also takes into account many other factors that are facts about the offender, such as history or background of the offender. Finding this fact, those involved in the criminal justice process, whether the offender, the attorney, the police, the prosecutors are also playing a role in finding facts about the history or background of the offender. The court also played a role in gathering facts about the defendant, making the facts of the offender accurate and complete. As a result, the discretion of the prosecutor, including the judicial discretion of the court, is fair and thus punish the perpetrator in the narcotics case in accordance with the individual offender.

For Thailand, despite the identification of false positives about the history and background of the offender, the role of those involved in the criminal justice process is determined. In the process

of finding this fact, those involved in the criminal justice process have gathered the facts because it is not a matter of lawsuit. The lack of such facts affects the prosecution's case orders, as well as the court's discretion in the prosecution case to impose the offender to suit the individual offender that as a result, the problem of drug offender cannot be resolved properly. Therefore, the author will propose a solution to the punishment appropriate to the offender, which is used to set the penalty in the case of drug offenses.

1. บทนำ

เนื่องด้วยคดียาเสพติดถือเป็นปัญหาสังคมที่กำลังมีความรุนแรงอย่างมากในสังคมไทยและถึงแม้จะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ด้วยการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยกำหนดให้ศาลต้องลงโทษจำคุกและปรับด้วยเสมอ ซึ่งโทษปรับมีอัตราสูงเป็นเงินหลายแสน หลายล้านบาท และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดสภาพปัญหาคดียาเสพติดให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยได้อย่างแท้จริง³

หากพิจารณาระบบการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดของไทยในปัจจุบัน พบว่าการลงโทษด้วยการจำคุกในเรือนจำยังคงมีข้อจำกัดหลายอย่าง อาทิเช่น ปัญหาอัตราส่วนของผู้ต้องขังที่มากกว่ามาตรฐานชั้นสูงของสากลหรือปัญหา “ผู้ต้องขังล้นคุก” ดังนั้น เรือนจำหรือทัณฑสถานจึงกลายเป็นพื้นที่ของการควบคุมและลงโทษมากกว่าการฟื้นฟูและเยียวยาผู้กระทำความผิด และการลงโทษผู้กระทำความผิดยังคงค่อนข้างรุนแรง เช่น มีโทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุกระยะยาว ฉะนั้น หลักความได้สัดส่วนให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงเป็นหลักและแนวทางการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ควรนำมาปรับใช้ในคดียาเสพติดเพราะในหลายประเทศไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงในอดีตที่ผู้กระทำความผิดก่อขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว ยังต้องพิจารณาตัวผู้กระทำความผิดด้วย⁴ ซึ่งประเทศไทยได้บัญญัติถึงเรื่องนี้ไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญา มาตรา 138 แล้ว เพื่อให้สามารถกำหนดโทษให้สอดคล้องกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ดังนั้นการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดที่มีมูลเหตุจากการกระทำความผิดต่างกันด้วยโทษที่รุนแรงเท่ากัน จึงอาจไม่สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

ฉะนั้นการกำหนดโทษในคดียาเสพติดถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ในปัจจุบันการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกามีการพิจารณาผู้กระทำความผิดใน

³ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์ วัฒนกุลและปกป้อง ศรีสนิท, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการลงโทษ หลักการลงโทษที่ได้สัดส่วน กรณีคดียาเสพติดให้โทษ, (ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2558), น. 1

⁴ ธาณี วรภัทร์, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่อง หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา, (ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2557), น. 6.

คดียาเสพติดแบบ “เหมารวมทั้งหมด” ว่าผู้กระทำความผิดฐานเดียวกันจะต้องมีเจตนาในการกระทำความผิดแบบเดียวกันและกำหนดโทษผู้กระทำความผิดเท่ากัน แม้ข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดแต่ละคดีจะมีความแตกต่างกันก็ตาม คำพิพากษาของศาลดังกล่าวนอกจากจะไม่สามารถแก้ปัญหาคดียาเสพติดได้อย่างแท้จริงแล้ว ยังขัดแย้งกับหลักการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดหรือหลักการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้ การศึกษาถึงหลักเกณฑ์และแนวทางการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในความสัมพันธ์ที่ยังเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง จึงควรทำการศึกษาและวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

2. เนื้อหา

เนื่องด้วยยาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทยที่กำลังทำลายซึ่งทรัพยากรมนุษย์และทำลายความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ แต่เมื่อพิจารณาการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดในปัจจุบันพบว่า มุ่งเน้นนโยบายปราบปรามที่มีความรุนแรง มีการกำหนดโทษที่สูงและไม่มีการจำแนกแยกแยะผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสม โดยเป็นการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดที่มุ่งเน้นการข่มขู่แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเห็นได้จากตัวบทกฎหมายที่มีการกำหนดโทษประหารชีวิต หรือโทษจำคุกที่มีระยะเวลายาวนานและแนวคำพิพากษาของศาลที่ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดก็ค่อนข้างรุนแรง รวมทั้งการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตของไทยที่ลงโทษตามประเภทของยาเสพติดยังไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ตามหลักการสากลของนานาประเทศ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นจึงควรทำการศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษเช่น ทฤษฎีทางอาชญากรรมมีแนวคิดว่าการกระทำความผิดทางอาญา คือ อาชญากรรมและในส่วนของผู้กระทำความผิด คือ อาชญากร โดยเมื่อพิจารณาถึงระดับความรุนแรงในแต่ละประเทศ แต่ละสังคมจะมีค่านิยมในการจัดจำแนกระดับความรุนแรงที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม การยอมรับตามค่านิยมและความเชื่อถือ หรือประวัติศาสตร์ในความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน⁵

หลักการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลนั้นมีแนวความคิดในการพิจารณาถึงลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิดประกอบการลงโทษ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง “ความได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ” และ “การกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล” ควรนำมาใช้อย่างเหมาะสมในการกำหนดโทษทั้งโดยการกำหนดโทษในกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติและการพิพากษาลงโทษโดยฝ่ายตุลาการ⁶

ประเภทของยาเสพติดสามารถแบ่งได้ตามแหล่งที่เกิดได้เช่น ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) เช่น ฝิ่น กระท่อม กัญชา หรือยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน หรือแบ่งโดยกฎหมาย เช่น ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือแบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อ

⁵ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, *อาชญากรรม*, (ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2548), น. 34.

⁶ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์ วัฒนกุลและปกป้อง ศรีสนิท, *เพิ่งอ้าง*, น. 20.

จิตประสาทคือ ยาเสพติดประเภทกดประสาท เช่น ผีนมอร์ฟีน เฮโรอีน ยาแก้ปวดประสาท สาร ระเหย และยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน กระต๋อม โคคาอีน เป็นต้น

ความหมายคำว่า “ผลิต” ในคดียาเสพติด มีอยู่ด้วยกันหลายความหมาย กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปูรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย จากคำนิยามตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ตามมาตรา 4 อาจจะแยกการพิจารณาออกเป็น 2 นัย⁷ คือ

1) การผลิตที่เป็นการเพาะปลูก ทำ ผสมปูรง แปรสภาพ เปลี่ยนสภาพ เปลี่ยนรูปสังเคราะห์ ทางวิทยาศาสตร์

2) การผลิตที่เป็นการแบ่งบรรจุ หรือ รวมบรรจุเหตุที่กฎหมายแยกการผลิตออกเป็น 2 นัย เพราะฝ่ายนิติบัญญัติเห็นว่าผู้กระทำความผิดฐานผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุนี้ มิใช่ต้นต่อหรือแหล่งที่มาที่ผลิตยาเสพติดออกมาแพร่หลาย หากแต่ผู้ผลิตในตอนปลายกล่าวคือ การนำยาเสพติดที่สำเร็จแล้วมาแบ่งบรรจุ ซึ่งบางกรณี การแบ่งบรรจุหรือการรวมบรรจุก็มีเพียงจำนวนเล็กน้อยก็ถือว่าเป็นการผลิตเช่นกัน

ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ตามมาตรา 4 คำว่า “ผลิต” หมายความว่า หมายความว่า ทำ ผสม ปูรง หรือแปรสภาพ และหมายความรวมถึงเปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ และตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา

ในส่วนความหมายคำว่า “ผลิต” ในอนุสัญญาสหประชาชาติความหมายดังต่อไปนี้

1. อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1981 (Single Convention no Narcotic Drug ค.ศ. 1961) ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “ผลิต” ไว้ดังนี้⁸

มาตรา 1 บัญญัติ “การผลิต” หมายความว่า กระบวนการซึ่งจะให้ได้ซึ่งยาเสพติดให้โทษ รวมถึงการทำให้บริสุทธิ์หรือเปลี่ยนแปลงของยาเสพติดให้โทษจากชนิดหนึ่งไปยังอีกชนิดหนึ่ง แต่ไม่รวมถึงผลิตผล และคำว่า “ผลิตผล” หมายความว่าส่วนที่แยกออกจากต้นฝิ่น ใบโคคา กัญชา และยางกัญชาที่ได้มาจากต้นกัญชา

2. อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1971 (The Convention on Psychotropic Substances, 1971) ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “ผลิต” ไว้ดังนี้⁹

มาตรา 1 บัญญัติ “การผลิต” หมายความว่า การดำเนินการต่างๆทุกอย่างที่ทำให้ได้มาซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและรวมถึงการทำให้บริสุทธิ์ หรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่ทำให้วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิต

⁷ วรวิทย์ ฤทธิพิศ, คดียาเสพติดให้โทษ เฮโรอีน ยาบ้า กัญชา คดีวัตถุออกฤทธิ์, พิมพ์ครั้งที่ 3 (ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2545), น. 20.

⁸ สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, รวมอนุสัญญาสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, (ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2555), น. 7.

⁹ เพิ่งอ้าง.

ประสาทกลายเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอื่น ๆ คำนี้ให้หมายรวมถึงการทำยาตำรับที่นอกเหนือไปจากการปรุงยาในร้านขายยาตามใบแพทย์สั่งด้วย

การกำหนดโทษในคดียาเสพติดฐานผลิตของประเทศไทยจากการศึกษาพบว่า การกำหนดโทษฐานผลิตของไทยมีการกำหนดโทษตามประเภทของสารเสพติดที่บัญญัติตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ในมาตรา 7 และไม่ได้พิจารณาจากความร้ายแรงในการกระทำของผู้กระทำความผิดประกอบการกำหนดโทษฐานผลิต สังเกตได้จากการกำหนดโทษฐานผลิตของไทยจะพิจารณาการกำหนดโทษมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับประเภทของยาเสพติดแต่ละประเภทว่าผู้กระทำความผิดได้ผลิตยาเสพติดประเภทใดเท่านั้น เพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิต ซึ่งทำให้ไม่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดและไม่ตรงกับหลักสากลที่มีการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดจากความร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อสังคมประกอบด้วยและการที่บทบัญญัติให้ความหมายของคำว่าผลิต อย่างกว้างมาก ซึ่งสังเกตได้คำพิพากษาศาลฎีกาที่มีการวินิจฉัยในคดียาเสพติดฐานผลิต ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ที่ให้ความสำคัญกับความหมายของคำว่าผลิต ตามมาตรา 4 ส่งผลให้การกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิต ไม่ได้พิจารณาตามหลักการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลและยังไม่คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดมาประกอบการวินิจฉัยกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตด้วย

ในส่วนกระบวนการยุติธรรมของไทยการดำเนินคดีอาญาของไทยเป็นแบบระบบสายพาน ส่งต่อกันเป็นทอด¹⁰ โดยจะมีผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในชั้นสอบสวนของตำรวจ เมื่อสอบสวนเสร็จก็จะส่งสำนวนไปที่อัยการ โดยอัยการก็จะส่งฟ้องไปที่ศาลจากนั้น เมื่อศาลตัดสินเสร็จก็เป็นหน้าที่ของราชทัณฑ์เมื่อผู้กระทำความผิดรับโทษแล้วก็จะถูกปล่อยตัว ภายใต้แนวทางและนโยบายที่ต่างกันในการบวนการยุติธรรมเดียวกัน ซึ่งในการดำเนินคดีอาญาชั้นสอบสวน โดยอำนาจสอบสวนคดีเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนสอบสวน โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 เมื่อพนักงานสอบสวนเสร็จก็จะส่งสำนวนการสอบสวนให้กับพนักงานอัยการ จากนั้นพนักงานอัยการจะส่งฟ้องเพื่อเข้ากระบวนการพิจารณาคดีของศาลต่อไป ซึ่งคำว่ากระบวนการพิจารณา มีปรากฏในประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 32 แต่ในประมวลวิธีพิจารณาความอาญาก็ไม่มีคำนิยามไว้ แต่มีตามประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1 (7) นิยามคำว่า กระบวนการพิจารณาหมายถึง การกระทำใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับคดีเท่านั้น¹¹

สำหรับต่างประเทศนั้นสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีแนวทางในการกำหนดโทษตามกฎหมายยาเสพติดของเยอรมัน (BtmG) จะขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความผิด¹² สำหรับความรับผิดชอบทางอาญานั้นกฎหมายยาเสพติดของเยอรมันกำหนดให้สามารถลดโทษได้ หากศาลพบว่าความผิดดังกล่าว “ไม่รุนแรง” หากเป็นเช่นนั้น ศาลอาจลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ เช่นน้อยกว่า 2 ปี หรือ 5 ปี ใน Section 30 หรือ Section 30a แล้วแต่กรณี

¹⁰ ธาณี วรภัทร์, กฎหมายราชทัณฑ์, (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2558), น. 43.

¹¹ คณิต ณ นคร, วิอาญาวิพากษ์, (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2552), น. 85.

¹² เฟ็งอั้ง, น. 194.

ในส่วนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีหลักการสอบสวนคดีอาญา โดยหลักการดำเนินคดีอาญาในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ¹³ (Public Prosecution) เป็นการดำเนินคดีในระบบกล่าวหา (Accusatorial System) รัฐจะจัดให้มีพนักงานอัยการเป็นตัวแทนของรัฐ ทำหน้าที่เป็นโจทก์ในรูปแบบ แต่มิได้เป็นโจทก์ในเนื้อหาคดีและจะทำหน้าที่ดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สำหรับตำรวจนั้นมีหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนในเบื้องต้นเท่านั้น ในส่วนของการสอบสวนทางคดี ตำรวจมีหน้าที่ช่วยเหลืออัยการและขณะที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานอัยการเกี่ยวกับคดี โดยต้องฟังคำสั่งของอัยการฐานะของตำรวจในทางคดีจึงเป็นองค์กรที่มีหน้าที่สอบสวนของอัยการ (Ermittlungsorgan der Staatsanwaltschaft) เท่านั้น (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมนี มาตรา 163)¹⁴ จึงเห็นได้ว่า อัยการกับตำรวจในประเทศเยอรมนีมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ หมายถึง การกำหนดผลในทางกฎหมายของการกระทำผิดอาญา โดยผู้พิพากษาพิจารณาตามประเภทความรุนแรงและความสามารถในการบังคับโทษได้ โดยการเลือกใช้รูปแบบของการกำหนดโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่มีอยู่อย่างหลากหลาย ฉะนั้น แล้วฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดขอบเขตของการลงโทษให้กับผู้พิพากษาไว้ ตามหลักการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ค.ศ. 1987 มาตรา 46

สำหรับประเทศฝรั่งเศสนั้นมีการแยกประเภทระหว่างผู้เสพและผู้ลักลอบค้ายาและยังต้องการที่จะให้มีการกำหนดโทษที่น้อยลงและมุ่งเน้นการบำบัดที่เพิ่มมากขึ้น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก็มีนโยบายส่งเสริมให้อัยการมุ่งเน้นไปที่การให้การบำบัดมากกว่าการคุมขังในคดีเสพยาเสพติด

กฎหมายฝรั่งเศสไม่แยกแยะระหว่างสารที่ผิดกฎหมาย ฉะนั้น ความผิดเช่นการใช้ยาเสพติดถูกดำเนินคดีและตัดสินในลักษณะเดียวกันโดยไม่คำนึงถึงชนิดของสารที่ผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่พิจารณาคดีอาจพิจารณาคุณสมบัติของสาร ปริมาณและประวัติอาชญากรรมที่มีมาก่อนเพื่อการตัดสินพิจารณาดำเนินคดีและประเภทของสารเสพติดไม่มีผลต่อการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดฐานผลิต กล่าวคือ การกำหนดโทษฐานผลิตในคดียาเสพติดของฝรั่งเศสไม่มีการกำหนดโทษตามประเภทหรือบัญชีสารยาเสพติดความผิดแต่อย่างใด การวินิจฉัยความผิดเพื่อกำหนดโทษฐานผลิตมีการพิจารณาในลักษณะเดียวกันทุกสารเสพติดโดยไม่คำนึงถึงชนิดของสารที่ผิดกฎหมายมากำหนดโทษด้วย แต่เจ้าหน้าที่พิจารณาคดีอาจพิจารณาคุณสมบัติของสาร ปริมาณและประวัติอาชญากรรมที่มีมาก่อนเพื่อการตัดสินพิจารณาดำเนินคดี ลดข้อกล่าวหา หรือไม่ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้

ในส่วนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศฝรั่งเศสนั้น มีระบบการดำเนินคดีอาญา ใช้หลักการพื้นฐานของวิธีพิจารณาความอาญาที่มีอยู่ว่าความจริงทั้งหลายทั้งที่เกี่ยวข้อกับความผิด มีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำผิด หรือจำเลยและตัวบุคคลผู้กล่าวหาว่ากระทำ เพื่อให้การลงโทษ

¹³ ธาณี วรรณทร์, “การศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดการบังคับโทษตามกฎหมายอาญามาใช้กับการวินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกรณีศึกษาผู้ต้องขังหญิง,” ทุนวิจัยสำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, 2559), น. 33.

¹⁴ ลาวินัย อ่อนโสม, “การกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2560), น. 56.

มีความเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลตามหลัก Individualization โดยข้อเท็จจริงตามความผิดนั้น จะต้องถูกนำมาเสนอต่อศาล ซึ่งศาลมีบทบาทกระตือรือร้น (active) ในการพิจารณาคดี รวมถึงการค้นหาความจริงในคดีที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดโดย หลักการดังกล่าวเป็นพื้นฐานของวิธีพิจารณาในระบบไต่สวน (Inquisitorial System) เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด¹⁵

สำหรับเจ้าพนักงานตำรวจในประเทศฝรั่งเศสเมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคนแรกคือเจ้าพนักงานตำรวจ (gendarmerie) อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจของประเทศฝรั่งเศสก็คล้ายคลึงกับของประเทศไทยคือมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนหาข้อมูลและพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งวัตถุพยานและพยานบุคคล โดยในการสอบสวนของเจ้าพนักงาน ตำรวจของประเทศฝรั่งเศสนั้นจะกระทำร่วมกันกับพนักงานอัยการ (procureur) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ¹⁶ สำหรับคดีอุกฉกรรจ์ คือ คดีอาญาที่มีโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปีขึ้นไป หลังจากระยะเวลาในการควบคุมตัวของเจ้าพนักงานตำรวจสิ้นสุดลงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสอบสวนโดยผู้พิพากษา (juge d'instruction) แต่ทั้งนี้ผู้พิพากษาที่จะทำการสอบสวนจะต้องได้รับคำร้องขอจากพนักงานอัยการ (requisitoire introductive) เสียก่อนจึงจะมีอำนาจในการสอบสวน ซึ่งคำร้องดังกล่าวนี้เป็นดุลพินิจของพนักงานอัยการ เมื่อได้รับคำร้องแล้วผู้พิพากษาจะมีอำนาจหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งที่ใช้เพื่อพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา โดยในการทำหน้าที่ดังกล่าวนี้จะเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้พิพากษากับพนักงานอัยการ¹⁷

3. บทสรุป

ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหายาเสพติดและได้มีการกำหนดนโยบายหรือมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จาก ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการตรากฎหมายขึ้นมามากมายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดียาเสพติด พ.ศ.2550 ขึ้นมาใช้ในการพิจารณาความคดียาเสพติด โดยเฉพาะและให้มีความแตกต่างจากวิธีพิจารณาความคดีอาญาทั่วไป และการที่จะพิจารณาเสพติดในปริมาณมากจะถูกลงโทษหนัก ถ้าปริมาณยาเสพติดน้อยจะถูกลงโทษน้อยลงตามปริมาณยาเสพติดที่ลดลง ซึ่งการลงโทษคดียาเสพติดโดยพิจารณาจากปริมาณยาเสพติดแต่เพียงอย่างเดียวไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญาได้ เพราะมีอีกหลายปัจจัยที่ควรต้องคำนึงถึงเช่นลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิดแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้บทบัญญัติของกฎหมายยาเสพติดของไทยหลายเรื่องกำหนดโทษที่รุนแรง

¹⁵ Albert V. Sheehan, *Criminal Procedure in Scotland and France*, (1975), p. 24.

¹⁶ Jacqueline Hodgson, *French Criminal Justice* Portland: Hart Publishing, (2005), p. 75.

¹⁷ เพิ่งอ้าง.

และไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดโทษให้ความเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล จึงเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การกำหนดโทษในคดีอาชญากรรมไม่เป็นธรรมและเหมาะสม

แนวคิดหลักความได้สัดส่วนในการกำหนดโทษและหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล (individualization) ซึ่งทั้งสองหลักการนี้ถูกนำมาใช้ประกอบกันในการกำหนดโทษทางอาญากับผู้กระทำความผิด ในส่วนของหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล (individualization) มีสาระสำคัญคือ ศาลจะต้องคำนึงถึงลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลในการกำหนดโทษ แม้ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมอาจเท่ากัน แต่ผู้กระทำความผิดมีลักษณะส่วนตัวต่างกัน ศาลอาจกำหนดโทษให้ต่างกันได้ โดยการลงโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล

จากการศึกษาประเทศเยอรมนีและฝรั่งเศสนั้นในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมพื้นฐานผลิตจะใช้หลักการได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคลเพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิด โดยการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด ประกอบการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งการกำหนดโทษนั้นก็ไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำความผิดก่อขึ้นแต่เพียงอย่างเดียว หากยังได้คำนึงถึงปัจจัยอีกหลายประการที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิด ซึ่งการค้นหาความข้อเท็จจริงนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิด ทนายความ ตำรวจ อัยการ ต่างก็มีบทบาทในการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิดอีกทั้งศาลยังมีบทบาทในการรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับจำเลย จึงทำให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของผู้กระทำความผิดมีความถูกต้องและสมบูรณ์ ส่งผลทำให้การใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้องของพนักงานอัยการรวมถึงการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษของศาลมีความเป็นธรรมจึงทำให้กำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล

อีกทั้งประเทศเยอรมนีและฝรั่งเศสไม่มีการแบ่งประเภทอาชญากรรมในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมพื้นฐานผลิต แต่จะพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดว่ามีความร้ายแรงมากเพียงใด การกระทำความผิดแบบใดและสร้างความเสียหายต่อสังคมเพียงใด เพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมพื้นฐานผลิตไม่ว่าจะเป็นกำหนดโทษโดยจำคุกหรือจะเป็นโทษปรับ ตัวอย่างเช่นประเทศฝรั่งเศสมีการลงโทษผู้ผลิตที่ผิดกฎหมายที่มีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมโทษจำคุกยี่สิบปีและปรับเป็นเงินห้าสิบล้านฟรังก์ แต่เมื่อเกี่ยวกับกับองค์การอาชญากรรมจะเพิ่มจำคุกเป็นสามสิบปีหรือประเทศเยอรมนีก็จะลงโทษผู้ปลุก ผลิต มีโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปีหรือปรับ ซึ่งทั้งสองประเทศต้องพิจารณาจากความร้ายแรงในการกระทำความผิดเป็นหลักไม่ได้มีการพิจารณาการกำหนดโทษตามประเภทของอาชญากรรมในการกำหนดโทษในคดีอาชญากรรมพื้นฐานผลิตเป็นสำคัญ

สำหรับประเทศไทยมีการกำหนดโทษตามปริมาณอาชญากรรมเป็นหลัก ถ้าอาชญากรรมมากก็จะลงโทษมากอาชญากรรมน้อยก็จะลงโทษน้อย ในส่วนการค้นหาข้อเท็จจริงนั้นแม้จะมีการกำหนดการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของผู้กระทำความผิดโดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไว้ แต่ในทางปฏิบัติการค้นหาความข้อเท็จจริงนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีการรวบรวมข้อเท็จจริงค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ได้ใน

ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะเห็นว่าไม่ใช่ประเด็นแห่งคดี การขาดข้อเท็จจริงดังกล่าวมีผลกระทบต่อคำสั่งคดีของพนักงานอัยการรวมไปถึงการใช้ดุลพินิจของศาลในการวินิจฉัยคดี เพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล จึงเป็นสาเหตุให้ไม่อาจแก้ไขปัญหาเรื่องผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดได้อย่างเหมาะสม

อีกทั้งประเทศไทยมีการกำหนดโทษในคดียาเสพติดฐานผลิต จะต้องพิจารณาจากประเภทยาเสพติดในการกำหนดโทษและไม่ได้พิจารณาถึงความร้ายแรงในการกระทำความผิดเพื่อกำหนดโทษแต่อย่างใด ซึ่งการกำหนดโทษฐานผลิตจะมีการพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดในฐานผลิตยาเสพติดอยู่ในประเภทใดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 โดยมีการแยกประเภทยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีการกำหนดโทษในฐานผลิตที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับกระทำความผิดในคดียาเสพติดประเภทใด การกำหนดโทษผู้กระทำความผิดฐานผลิตนั้นก็ควรพิจารณาจากประเภทยาเสพติดแต่ละประเภทว่าเป็นยาเสพติดประเภทอะไร เพื่อกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตต่อไป

จากสภาพปัญหาของการกำหนดโทษในคดียาเสพติดฐานผลิตของไทย ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดไม่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล และปัญหาคดียาเสพติดที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องหาล้นเรือนจำ ถ้าหากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของไทยได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสนใจในการค้นหาประวัติความเป็นมาของผู้กระทำความผิดด้านยาเสพติดและมีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล จะทำให้กระบวนการยุติธรรมของไทยมีความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ

การกำหนดโทษในคดียาเสพติดฐานผลิตต้องสอดคล้องทั้งหลักการกำหนดโทษที่ได้สัดส่วนและหลักการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล (individualization) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำ เพื่อให้การกำหนดโทษในคดียาเสพติดฐานผลิตนั้นเป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิดและทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เขียนเสนอแนะในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตของไทย ดังนี้

1. ควรนำหลักความได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ หรือการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล (individualization) มาใช้ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตของไทย เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้กระทำความผิดในการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับการกระทำและพฤติการณ์ต่างๆ ของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล

2. ควรพิจารณาประกาศยกเลิกโทษจำคุกหรือทัณฑ์แค้นและเห็นชู้ควายออกจากบัญญัติยาเสพติดประเภท 5 ของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 โดยลดระดับสถานภาพให้มาอยู่ในการควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาท พ.ศ. 2518 หรือกฎหมายอื่น โดยเน้นไป การควบคุมสารที่เป็นอันตรายแทน และกำหนดโทษทางอาญาสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีการกระทำเพื่อการค้า

และเชิงพาณิชย์เป็นสำคัญ การกำหนดในลักษณะนี้ จะทำให้การเพาะปลูก ผลิต ครอบครอง และเสฟของบุคคลไม่เป็นความผิดเพราะควบคุมเฉพาะตัวสาร ไม่ใช่ควบคุมรวมถึงทุกส่วนของพืช เพื่อให้ชาวบ้านและบุคคลทั่วไปสามารถใช้พืชดังกล่าวได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

3. ควรแก้ไขคำนิยามของคำว่า “ผลิต” ของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้มีความหมายเฉพาะเหมือนอนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1981 ซึ่งคำนิยามคำว่า “ผลิต” ตามอนุสัญญานี้ ไม่ได้มีความหมายรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ เหมือนคำนิยามคำว่า “ผลิต” ของไทย ที่มีความหมายรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย ซึ่งคำนิยามดังกล่าว ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในด้านการบังคับใช้และการตีความของศาลในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดฐานผลิตและอีกทั้งยังส่งผลให้คำตัดสินของศาลไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิด

4. ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้พนักงานสอบสวนและอัยการจะต้องพิจารณาความเป็นมาแห่งชีวิตและความพหุติอันเป็นอาจีนของผู้กระทำความผิดให้เป็นบทบังคับที่จะต้องปฏิบัติ และจะต้องการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งเป็นผลดีและเป็นผลร้ายต่อผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับคดีและประวัติความเป็นมา ภูมิหลังของจำเลยนั้น มีความสำคัญมากต่อการใช้ดุลนิพิจของศาลในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- คณิต ฒ นคร. วิ.อาญาวิพากษ์. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2552.
- ธานี วรภัทร์. “การศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดการบังคับโทษตามกฎหมายอาญามาใช้กับการ
วินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกรณีศึกษาผู้ต้องขังหญิง.” ทฤษฎีวิจัยสำนักกิจการ
ในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2559.
- ธานี วรภัทร์. กฎหมายราชทัณฑ์. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2558.
- ธานี วรภัทร์. เอกสารวิชาการส่วนบุคคลเรื่อง หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา, ม.ป.ท:
ม.ป.พ, 2557.
- นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. อาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ม.ป.ท:
ม.ป.พ, 2548.
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. คดียาเสพติดให้โทษ เสโรอื่น ยาบ้า กัญชา คดีวัตถุออกฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 3 ม.ป.ท:
ม.ป.พ, 2545.
- สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม. รวมอนุสัญญาสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด, ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2555.

วิทยานิพนธ์

- ลาวัญย์ อ่อนโฉม. “การกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2560.

ผลงานวิจัย

- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และปกป้อง ศรีสนิท. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา
เพื่อพัฒนาแนวทางการลงโทษ หลักการลงโทษที่ได้สัดส่วน กรณีคดียาเสพติดให้โทษ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักกิจการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2558.

ภาษาต่างประเทศ

Books

- Albert V. Sheehan. Criminal Procedure in Scotland and France. (1975).
- Jacqueline Hodgson. French Criminal Justice Portland: Hart Publishing. (2005).